

Perevägivald

Lea Pähkel
vanemprokurör
25.01.2012

Psühholoogiline väärkohtlemine

KarS § 120. Ähvardamine

Tapmisega, tervisekahjustuse tekitamisega või olulises ulatuses vara rikkumise või hävitamisega ähvardamise eest kui on alust karta ähvarduse täideviimist – karistatakse rahalise karistuse või kuni ühe aastase vangistusega.

Füüsiline väärkohtlemine

§ 118. Raske tervisekahjustuse tekitamine

§ 121. Kehaline väärkohtlemine

§ 122. Piinamine

Seksuaalne väärkohtlemine

§ -d 141-147 Seksuaalse enesemääramise vastased süüteod

KrMS § 72. Ütluste andmisest keeldumine kutse- või muu tegevuse tõttu

(1) Õigus tunnistajana keelduda kutse- või muus tegevuses teatavaks saanud asjaolude kohta ütluste andmisest on:

3) tervishoiutöötajal ja farmatseudil isiku päritolusse, kunstlikku viljastamisse, perekonnasse või tervisesse puutuvate asjaolude puhul;

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutel ja nende erialasel abipersonalil, samuti lõikes 2¹ nimetatud isikutel ei ole õigust keelduda ütluste andmisest, kui ütluste andmist taotleb kahtlustatav või süüdistatav.

§ 307. Kuriteost mitteteatamine

(1) Teise isiku poolt toimepandud esimese astme kuriteost mitteteatamise eest karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

2) Toimepandud esimese astme kuriteost mitteteatamine kuriteo toimepanija vanema, lapse, lapsendaja, lapsendatu, venna, õe, vanavanema, lapselapse, abikaasa või tema vanema poolt ei ole süüline..

Lastekaitse seadus

§ 32. Hädaohus olev laps

(1) Laps vajab viivitamata abi, kui

- 1) ta on tingimustes, mis ohustavad tema elu ja tervist
- 2) laps ise oma käitumise või tegevusega ohustab oma tervist ja arengut.

(2) Hädaohus laps paigutatakse sotsiaaltalituse vastava töötaja otsuse alusel viivitamatult ohututesse tingimustesse ohu möödumiseni või hooldusküsimuste otsustamiseni, selleks tema vanemate või hooldajate nõusolekut küsimata.

§ 59. Abi vajavast lapsest teatamine

(1) Juhul kui saab teatavaks kaitset ja abi vajava lapse olemasolu, on iga inimese kohus sellest viivitamatult teatada, sotsiaaltalitusele, politseile või mõnele teisele abiandavale organile.

(2) Sotsiaaltalitusel on õigus ja kohustus tegutseda kohe, sõltumata kaitset vajava lapse piirkondlikust või muust kuuluvusest.

KrMS § 193. Kriminaalmenetluse alustamine

(1) Uurimisasutus või prokuratuur alustab kriminaalmenetlust esimese uurimis- või muu menetlustoiminguga, kui selleks on ajend ja alus ning puuduvad käesoleva seadustiku § 199 lõikes 1 sätestatud asjaolud.

KrMS § 195. Kuriteoteade

(1) Kuriteoteade esitatakse uurimisasutusele või prokuratuurile suuliselt või kirjalikult.

KrMS § 62. Tõendamise

Tõendamiseseme asjaolud on:

1) kuriteo toimepanemise **aeg, koht ja viis** ning muud kuriteo tehiod:

- millal vigastus tekkinud
- kus juhtus
- kuidas millistel asjaoludel - kes, tahtlikult, kogemata, kuidas
- võimalikult täpselt kirjeldada vigastust

KrMS § 63. Tõend

(1) Tõend on kahtlustatava, süüdistatava, kannatanu, tunnistaja või asjatundja ütlus, ekspertiisiakt, eksperdi antud ütlus ekspertiisiakti selgitamisel, asitõend, uurimistoimingu, kohtuistungigi ja jälitustoimingu protokoll või muu dokument ning foto või film või muu teabesalvestis.

(2) Kriminaalmenetluse asjaolude tõendamiseks võib kasutada käesolevas paragrahvis loetlemata tõendeid, välja arvatud juhul, kui tegemist on kuriteo või põhiõiguse rikkumise teel saadud tõendiga.

KrMS § 69-1. Ütluste deponeerimine

(1) Prokuratuur, kahtlustatav või kaitsja võib taotleda, et eeluurimiskohtuniku juures kuulatakse üle isik, kes on kriminaalmenetluses tunnistajaks, kui kriminaalmenetluse esemeks on tahtlik kuritegu, mille eest on karistusena ette nähtud vähemalt kuni kolm aastat vangistust.

(2) Kohus rahuldab taotluse, kui esinevad asjaolud, mis võimaldavad järeldada, et tunnistaja hilisem ülekuulamine kriminaalasja kohtulikul arutamisel võib osutuda võimatuks või teda võidakse mõjutada valeütlusi andma.

KrMS § 70. Alaealise tunnistaja ülekuulamise erisused

(2) Kui menetlejal endal asjakohane väljaõpe puudub, siis on lastekaitsetöötaja, sotsiaaltöötaja, pedagoogi või psühholoogi kaasamine alaealise ülekuulamisse kohustuslik, kui:

- 1) tunnistaja on noorem kui kümneaastane ja korduv ülekuulamine võib mõjuda kahjulikult alaealise psüühikale
- 2) tunnistaja on noorem kui neljateistaastane ja ülekuulamine on seotud perevägivalla või seksuaalse väärkohtlemisega;
- 3) tunnistaja on kõne-, meele-, vaimupuudega või psüühikahäiretega.

(3) Vajaduse korral alaealise ülekuulamine videosalvestatakse.

Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul alaealise ülekuulamine videosalvestatakse, kui on kavas kasutada seda ülekuulamist tõendina kohtumenetluses, sest alaealise vahetu ülekuulamine kohtus ei ole võimalik tema vanuse või vaimse seisundi tõttu.

KrMS § 71. Ütluste andmisest keeldumine isiklikel põhjustel

Õigus keelduda tunnistajana ütluste andmisest on kahtlustatava või süüdistatava:

- 1) alanejal ja ülenejal sugulasel
- 2) õel, poolõel, vennal, poolvennal või isikul, kes on või on olnud abielus kahtlustatava või süüdistatava õe, poolõe, venna või poolvennaga
- 3) võõras või kasuvanemal, võõras- või kasulapsel
- 4) lapsendajal ja lapsendatul
- 5) abikaasal, püsivas kooselus oleval isikul ja tema vanemal, sealhulgas pärast abielu või püsiva kooselu lõppemist.

Palun tegutse kiiresti. Miks?

**Muidu hävinevad objektiivsed tõendid – asitõendid,
kuriteojäljed, vigastused!**

- Kergeate tervisekahjustuste puhul vigastused paranevad kiiresti. Vigastused tuleb fikseerida.
- Sündmuskohal leiduvad jäljed, asitõendid tuleb kiiresti leida ja fikseerida, sest vastasel juhul need kaovad, hävivad või hävitatakse.
- Seksuaalse väärkohtlemise puhul on vaja võtta nt sperma proovid, milles leiduva DNA kaudu on võimalik kurjategija asetada kuriteopaigale.

Mida teha kui saad teada, et last on väärkoheldud?

- Edasta kiiresti info pädevale organile, füüsilise või seksuaalse väärkohtlemise puhul politseile.
- Tegutse alati lapse heaolust lähtudes – pea meeles, tähtsaim on, et väärkohtlemine lapse jaoks lõppeks.
- Hoolitse lapse ohutuse ja turvalisuse eest. Mõtle ka sellele, kas ohus võivad olla teised lapsed, seetõttu on eriti oluline, et juhtunust kindlasti teatad.
- Ei ole vaja, et last oleks pekstud (väärkoheldud) korduvalt, sekkuda tuleks kohe.

Kriminaalasja lahendamine prokuratuuris:

- 1) lõpetamine leppimise tõttu
- 2) lõpetamine avaliku menetlushuvi puudumise korral ja kui süü ei ole suur

Kriminaalasja lahendamine kohtus:

- 1) kokkuleppemenetlus – kannatanu ja süüdistatava nõusolekul.
- 2) lühimenetlus-süüdistatava taotlusel
- 3) üldmenetlus ehk võistlev menetlus - istungil uuritakse tõendeid vahetult

Põhja Prefektuur KB lastekaitsetalitus

valvemobiiltelefon 53019938

vanemkomissar Pille Alaver

telefon 6125921

mobiiltelefon 5264515

110

Tänan